

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 6.—Núm. 248.—Dissapte 6 de Maig de 1905

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públics: volem Corts catalanes, no sols per estatuhir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia'ls pleys y causas: volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris d'infanteria, suprimint en absolut las quintas y llevasen massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Per què volèu las Corts obertas?

Aquesta es la pregunta que's fa tota persona seriosa y que coneix los vicis y defectes dels legisladors espanyols. Per què volèu las Corts obertas, si encara fan més mala feina que no pas quan están tancadas?

A tot arreu, ahont los representants del poble saben quina missió es la seva, y que no es altra que la de treballar pel bé del país en general y estudiar ab veritable coneixement las necessitats que s'imposan pel major deservit de totas aquellas qüestions que afectan a la vida de l'individu, puig que tot allò que siga en benefici d'ell, té de resultar en millora de las colectivitats; en aquells pobles, las Corts son lo llure funcionament de l'intel·ligència, aplicat a l'estudi de la nació o nacions que integran l'Estat, son la direcció de tot lo que mereix ésser dirigit; son lo casal d'ahont naixen las libertats ben compresas y ab un ample criteri de coneixements donadas; son lo portaveu del poble que'ls ha dut a llurs representants allí, a discutir ventatjas, melloras, fets práctichs pera la vida de tothom.

Això feyan aquellas honorables Corts Catalanas; així's legislaran los catalans quatre ségls enrera. Per això Catalunya fou en aquell temps la més progresiva, la més democrática, la més esplendorosa entre totas las nacions.

Però, avuy què volèu que fassin aquestas Corts espanyolas demà que las tornin a obrir? Que no ho sabem per ventura? Mourer escàndols a diari, discussions xorcas y baixas, xerrameca buida, fullaraca tot plegat.

Obertas o tancadas fan los polítichs espanyols la mateixa feina. Allò que no puguin o vulguin discutir-ho a las Corts, surt de Real decret y prou.

Per això es que no veyem la necessitat de que aquestas Corts, hi unas altres, hagin d'obrirse pera'l bé del país. Obertas fan una feina llastimosa, dolenta y de saireig.

Tancadas fan lo mateix, estalviantnos al menys aquells excésos d'oratoria que tant distingeixen al Parlament espanyol; tancadas, la comedia es menys vista, y consti que no tenim pas nosaltres interès en un sentit ni ab l'altre, però no deixa d'ésser xocant y fins a cert punt ridícol que certas gents fassin chor en lo sentit d'aquest, de que sense tindre las Corts obertas la vida de l'Estat funciona ab irregularitat, que es precis que aquestas estigan obertas pera que'l poble, aquest poble que paga y no veu res, sàpiga sentir y jutji l'obra dels seus representants.

Infelissos! Però, es que es una cosa nova aquí que l'immensa majoria de representants, no representan més que un ideal polítich en un marcat color més o menys accentuat? Es nou que aquestes representants ignoran per complet la missió que se'ls hi

conferi? No sabem que hi ha diputats representants de Catalunya que no saben ni un borrall de la nostra parla? No n'hi ha representant Galicia, Valencia, las Vascongadas, etc., sense ser fills d'aquellas regions? Donchs, què volèu que fassin tota aquesta gent a las Corts? Enterament res que no siga allò que manin los quefes, y com que aquests sempre governan, no necessitan lo Parlament sino en cassos de discussions de partit, pels personalismes, pera fer trabeta als conservadors, pera pujar los liberals y vice-versa.

Pel Juny sembla, donchs, que s'obriran las Corts. Ja veurèu allavors lo que succeirà; no's tractarà d'altra cosa sino de las crisis dels gabinets d'en Maura y l'Azcarra, dels viatjes del Rey a provincias y a l'extranger, una mica de la catástrofe del depòsit d'aigua de Madrid, una sessió més o menys borrascosa perquè hi vagi gent y'ls diaris ne parlin forsa y... a veranear.

Los liberals y'ls republicans satisfets de la seva obra de demanar que s'obrisin, estaràn d'altó més contents, y mentrestant lo poble seguirà tan manso com sempre. Si es aquesta la feina de las Corts, tant se val que estigan obertas com tancadas. De una manera y de l'altra's demostra que som en un país de tontos y que'l remey no té cura. La sort que ara que s'acosta l'estiu tornarán a fer propaganda republicana'ls de l'Unión y la gent se despertarà de nou y tindrem la revolució que todo lo ordenarà com deya un fraterno molt entès en la cosa pública.

La sort d'això, sino, no sé que fóra de nosaltres.

DOCTOR PUNCÉM.

La fi de las "massas"

III Y DARRER

No pot ésser que hi hagi qui cregui desparadament, ab la conciencia de las massas. Ab poch, ab poquíssims coneixements de psicologia popular, solsament ab los que s'aprenen per l'observació freda y sense recorre a cap autor, a cap guia, n'hi ha prou pera assegurar rodonament que qui disposa de massas, tindrà, si las sab treballar, una arma violent, un instrument d'imposició, una forsa essencialment destructora, precisament tot lo contrari de lo que's necessita pera fer poderós, durader, progressiu qualsevol moviment.

Los homes, redimits per la ciencia, de l'embrutament ab que tant a gust viuen las massas, repugnan tot acte d'inconciencia, tota tendencia violent, s'allunyan ab fàstich de tota brutalitat, encara que mirin ab llàstima y desitjos de redimir als pobres components d'aquestas multituds, que amenassen imposar la seva ignorancia tractant de fer una nova era, la era de l'embrutament.

Són atávicas aquestas pobras massas, tenen anyoransa de barbarismes. No volèm sentar càtedra, però, tal com están, és possible suposar apetit, y per lo tant dret a intervenir ni directa ni indirectament en cap qüestió social ni nacional a aquestas massas? Significa res, te cap autoritat, qui en ellas s'apoyi? Inspiran simpatia aquestas multituds? Creyem que no, lo únich que admetem és la necessitat de destruyir las en via de las mateixas, encara que sols sia per

instint de conservació, per verdadera humanitat.

«Es en ellas tot despreciable? johl! no. Ho és, sens dubte, aquesta abdicació de la propia personalitat, aqueix despreci del jo, aquest jo tant consolador per l'home modern; però no ho són algunas de las causas que las van desesperar, que las van llençar en brassos de qu'ls oferi prompte y complet remey a las sevas miserias, als seus sofriments, de qui al mateix temps los promet venjança.

«Es despreciable'l sacrifici brutalment xorch a que se las obligà anant a una guerra baix tots conceptes inhumana, injusta? Són despreciables los extraordinaris sacrificis de vidas y diners imposats tant sense solta? Es despreciable l'analfabetisme protegit, l'ignorancia cultivada, ja que aixis s'ha de nomenar lo complet y criminal abandono de l'educació y de la instrucció a Espanya? Es despreciable'l culte a l'immoralitat, nota típica, en tot quan se refereix a nostres governs y las sevas dependencias?

Donchs, de tot això no'n tenen la culpa las massas y tot això són causas de la seva presentació, causas no despreciables, causas que fins a cert punt ligitiman la seva existencia.

Los homes lliures de nostra terra, los cors generosos, s'acoblaren sota nostra bandera y en ella confían, en l'esfor individual de tots, en lo verament salvador de la nostra doctrina, en lo renaixement d'aquell esperit català tant oposat a dels que no contents en perdre la seva hisenda, tractan de fer lo mateix ab la nostra, a la que no tenen cap dret.

Aquests són los que s'imposaràn; però aquests imposaràn la rahó, lo dret, l'humanitat, però no a las massas, que no ho entendirían això, als components, y un a un, que puguin fugir de l'hipnotisme, als que avergonyits vagin fugint d'una tutoria indigna d'homes.

Y dels altres?... Dels altres será precis, per caritat, ja que són semblants nostres, ferne homes, cosa difícil, molt difícil.

Dit siga sense intenció d'ofèndrels potser l'únich medi será per sensacions, ja que embotats cap y cor, res los apartarà més que'l benestar material.

Es absolutament inútil creurer en la catalanizació de las massas, és impossible. Las massas han de sentir los efectes del catalanisme. Sino alguna diferencia hi hauria entre un catalanista y un fraterno?

No veyèu que, qui existeix, en las massas, «no és l'individu» mateix, és un automata, en qui no regeix la voluntat? No veyèu que «ha descendit molts graus en l'escala de la civilització»?... Y un catalanista és tot lo contrari: es un individu en qui regeix la voluntat, no és un automata, ha pujat molts gaus en l'escala de la civilització, és en fi: un home.

PERE MARTELL.

La llengua catalana en lo passat y'l present

pel Doctor Bernard Schädcl (ACABAMENT)

III

Lo mateix català, la llengua de Barcelona y la de las Balears, no s'haurían salvat tampoch a pesar dels esforços fets en lo període de la Renaxensa si en las últimas dècadas del segle XIX no hagués vingut una generació més jove, que abandonant l'idea impossible de voler imposar al seu país una llengua literaria, tal com la parlavan los seus pares fa cinch ségls, se proposaren solsament lo que era possible, és a dir, treure de la llengua de la capital, viva y plena de energias juvenivolas, una llengua literaria, susceptible del més alt desenrotllament y pel seu origen popular a l'alcans de la geat més in-

culta. La manera com això's va realisar y segueix realisantse és molt diferent dels medis empleats en los Jochs Florals, qui consideravan que la forma de salvar la llengua consisteix en promoure certàmens y premiar lo fruit de talents sovint molt mitjans.

Com de fet la llengua literaria d'avuy dia, la que havèm de considerar com lo propi català modern, té las sevas arrels en la llengua parlada en la capital, lo dialecte de Barcelona, tal com lo parlan los ciutadans d'aquella ciutat. En las últimas desenas d'anys los partidaris d'aquesta orientació, desde'l mes sabi al més ignorant, s'han imposat la tasca de estudiar y aprofitar lo vocabulari, las formas gramaticals y la sintaxi de la llengua actual ciutadana, que és indubtablement capàs d'un altíssim desenrotllament. Es característich de de la manera d'ésser de Barcelona que allí tothom; adhuc personas sense la preparació tècnica suficient, s'ocupan ab interès de qüestions lingüísticas. Y'ls periòdichs, l'agitació política, l'atre y la novela popular han estès cada dia més, no solsament a Barcelona y voltants, sino en tot lo país de soca catalana, aquesta llengua que tothom coneix y que tothom escriu y que té per base'l barceloní. A una altura semblant s'ha aixecat també'l dialecte de Palma dins l'estret perímetre de Mallorca. En quant a la llengua castellana s'ha de fer notar que en tot Catalunya y adhuc a Barcelona mateix ha desaparegut quasi completament de la conversació. Solsament és coneguda, fins a un cert grau, per l'home il·lustrat gracies a l'ensenyansa y pels serveis oficials, y per l'home incult sols molt insuficientment per las allocucions de las autoritats y per la lectura dels periòdichs escrits en castellà.

Los estudis folklorichs estesos per tot arreu per las societats populars aportaren a la llengua literaria'l rich tresor de vocabulari y de formas sintàcticas de l'idioma parlat en las diferents comarcas del país, entre altres del Pirineu català. Per altra part, la circumstancia d'haverse convertit Barcelona en la primera ciutat comercial y industrial d'Espanya, ha produït la possibilitat de que un gran nombre de mots tècnichs penetressin en la península passant de primer pel català. Així és com la major part de las paraulas pera designar objectes de caràcter industrial han tingut lo seu origen en la llengua popular.

L'Acadèmia de Barcelona y'l Consistori dels Jochs Florals en aquests últims anys, lluny d'oposarse a n'aquesta nova orientació lingüística més aviat l'han afavorida. Las obras en prosa escrites en un llenguatge que té un caràcter marcadament barceloní, son volenterosament admeses en los certàmens literaris. Per altra part la publicació d'obras científicas de totas menas en llengua catalana y terminologia catalana's fa cada dia més freqüent y ab més èxit.

Igualment en totas las regions més apartadas del país, excepte al sud-oest de Valencia, ha anat predominantment ràpidament aquesta llengua literaria que ha tingut per base l'idioma parlat en un sol tant fecó en progressos culturals. Lo que no podian conseguir los modestos Jochs Florals de Girona y Lleida que gaire bé's limitavan a oferir premis a himnes a la Verge Maria, ho obtingueren las freqüents y intimas relacions econòmicas de Barcelona ab tot lo país català.

Es veritat que en los últims temps aquest moviment lingüístich s'ha trobat en un terrer que en part l'ha perjudicat una mica. L'agitació política contra l'espanyolisme, que és un factor important pera fortificar lo català se serveix quasi exclusivament d'aquesta llengua. Per això és que'l Catalanisme ha agafat la fama d'ésser vehicol d'elements revolucionaris. Y per això és que tot lo que està escrit en la llengua de Barcelona ha estat

considerat pel govern com dirigit contra d'ell y contra del seu règim. D'aquí se n'ha seguit una gran hostilitat sistemática d'aquell contra la llengua catalana tendint a apartarla tot lo possible de la vida oficial y de l'ensenyansa. Los mateixos Jochs Florals de 1902, foren sosposos per l'autoritat militar y tingueren que refugiar-se en la tranquil·litat de las ruinas de St. Martí de Canigó.

Ab tot lo dit havèm arribat als temps d'avuy dia y podèm resumir dient que Catalunya ha conseguit en menys d'un segle donar a la vida una llengua literaria y que gracies a la intima conexió d'aquesta ab lo dialecte de la capital, ab la llengua parlada, ha obtingut finalment lo català la major seguretat d'una vida pròspera, d'un desenrotllament continuat y d'un esparidament indefinit. Y que per altra part la possessió d'una cultura superior a la castellana es la mellor garantia de que'ls catalans conservaran lo llur idioma. (1)

(Traduït per J. CASAS CARBÓ

ab la cooperació de HERR HOCHHERZ)

Centenari del Quixot

Tota Espanya, obeint a l'iniciativa d'en Marián de Cavia, se disposa celebrar lo tercer centenari de la publicació del llibre de l'inmortal Cervantes; llibre que en sas páginas inimitables sembla concentrar en son protagonista'l símbol de l'actual decadència, no per no ésser reconeguda pels dignes èmuls de D. Quixot, menys certa.

Nosaltres trovèm altament digne de lloa que una fetxa tant remarcable com la del tercer centenari de la publicació de l'obra mestra de la literatura espanyola, no passi desapercibuda; mes creyem que una festa solemne, tant solemne com se vulgui, a l'Acadèmia de la llengua per exemple, seria suficient.

Ara no pensa ferse aixis y obeint a las indicacions de Madrid volen donar caràcter general a una festa literaria y s'hi preparan de tant cursis que de segur en Cervantes podria dedicar, si visqués sa cáustica ploma a escriure altra obra a base del Quixotisme literari a que donarà lloch son centenari.

A Tarragona també va celebrarse al Govern civil una reunió pera veurer de fer alguna cosa. Se parlà bastant, lo temps passà, y com lo programa no surt, no falta periòdich que s'exclama de bó y mellor lamentant semblant abandono. Y la veritat que no li falta rahó; de més de quatre poetas de secà sabem que ja tenen llistas interminables composicions en honor a Cervantes y no es cas de que tinguin que guardarlas en conserva. Lo més trist es que cap s'enrecorda de Sanxo Panza y resulta aquesta desatenció molt molesta pera'l pobre Sanxo, puig en aquest país, de Quixots n'hi ha bastants, de Sanxos, més, y lo que sobre tot abunda es lo company del prosàich Sanxo.

Sembla que una de las entitats criada a portar la representació literaria en las festas del Quixot en aquesta ciutat es l'Ateneu Tarraconense de la Classe Obrera. Res tindria la cosa de particular si comuna alé de esperansa, que desgraciadament no s'ha vist realisar, no ressonessin en

(1) Lo Dr. Schädcl es professor de Filologia Romànica de l'Universitat d'Halle, y ha fet diferents viatjes pels territoris de la nació catalana pera l'estudi de nostra llengua y de sas variants. Actualment, junt ab lo Dr. Hadwiger, filòlech austriach, tenen lo projecte de publicar en alemany una revista de Filologia catalana. En preparació té de més a més, lo Dr. Schädcl, una *Fonètica de la llengua catalana*, un *Manual de llengua y literatura catalana* y una *Crestomatia de l'antich català* pel estil de la provensal de Bartsch.

En la mateixa Universitat d'Halle, aquest hivern, lo distingit professor, autor d'aquests articles, hi ha explicat un curs lliure de català sent molt concorregut, car pells filòlechs de las Universitats alemanyas la gran actualitat són los estudis de nostra llengua. A l'esmentar aquest fet, registrem en lo capítol d'agraïms que, mentrestant lo català obra càtedras en las Universitats d'Alemanya, es bandejat de l'Universitat de Catalunya.

nostras orelles las encoratjadores paraulas de l'insigne Joseph Yxart en son discurs de 27 de Desembre de 1890 llegit en lo mateix «Ateneo».

En dit discurs, que marcava la via que devian seguir las conferencias en l'«Ateneo», pera ésser veraderament practicas, se parlava ab certa cruessa de las festas que en honor de Cervantes venian celebrantse anyalment en aquella Societat, y un esperit tant cultivat, tant artista, tant literari, deya las següents frases que per lo vist no han servit de profitosa ensenyansa:

«... Yo mismo recuerdo que, hace cosa de algunos años, algunos aficionados a las letras, de los cuales unos viven y me escuchan y otros han muerto ya por desgracia, celebrábamos en esta misma Sociedad una solemnidad literaria anual en honor a Cervantes; publicábamos un folleto... todo un folleto en honor de Cervantes. Todavía quedan en todos los rincones y rinconeras, sobre todos los pedestales, en las paredes todas de este Centro bustos y retratos... de Cervantes, como vestigios de aquellas fiestas. Pues bien; yo recuerdo que entonces, aquellas veladas literarias no promovían gran entusiasmo sino porque eran funciones de teatro, representación de aplaudidas obras y celebradas piezas de circunstancias, y sin eso no hubieran obtenido gran éxito. El folleto, el célebre folleto en que todos los años, decíamos casi lo mismo todos, no sé si lo leían otros que nosotros mismos. Tanto los que éramos aprendices de literato, como los maestros, firmábamos con iniciales, no solo por modestia sino como una especie de temor a ser tildeados de pedantes o de ociosos, que no servíamos para nada. Si, ocultábamos nuestra afición como un defecto, como un vicio. Apenas osábamos hablar del folleto sino entre nosotros. Mi amigo Opisso y yo, mutuamente nos leíamos los borradores, y después nos leíamos los impresos; temerosos de no ser leídos multiplicábamnos como lectores, y mutuamente nos prestábamos ese favor.

«... Pasaron después algunos años; esta Sociedad, la única que realizaba algunos actos de vida literaria o artística; esta Sociedad, repito, abandonó a sus Cervantes y a su folleto, y celebró certámenes; luego creó la Revista; luego intentó una modesta exposición; su designio, su empeño de ser el foco de la cultura literaria en Tarragona, iba tomando un carácter más local, más circunscrito...»

Aquesta tendència lloable a la cultura local, la defineix mellor l'ixart quan ab sa acostumada bellesa de forma diu:

«... Porqué hoy, en el estado actual de los conocimientos humanos, lo que reina y domina es la división y la especialidad; lo que se pide es la noticia, el dato especial; que cada pueblo ó cada localidad traigan a la historia general, algo suyo, un dato de su historia; traigan al mercado general algo suyo, un producto de su industria genuina; traigan a la vida literaria algo suyo, un recuerdo de un hombre ilustre, una monografía, algo, en fin, por pequeño que sea, espontáneo, genuino, propio, no el recuerdo artificial, impotente é impropio de lo que no está a su alcance ni es de utilidad práctica é inmediata. Lo primero es apreciable en lo que vale; lo segundo, creedlo, no inspira ningún respeto.»

Aquestes idees sanas y d'un patriotisme ardorós, las condensa més avall de son discurs l'ixart quan diu:

«... Si estuviéramos todavía en aquellos buenos tiempos del folleto; si no hubiésemos honrado ya a una ilustré tarraconense, la poetisa Mas-sanés; expresaría mi pensamiento en una forma más explícita. Diría por ejemplo: basta de Cervantes; tratemos de nuestros muertos. El inmortal y nunca bastante alabado autor del Quijote, para qué necesita nuestros elogios? Cuánto podemos decir de él, está ya dicho, muy bien dicho y mejor dicho de lo que podríamos hacer nosotros. En cambio de los tarraconenses que hicieron algo para honrar a su patria, no hemos dicho una palabra todavía, y sin embargo me parece que sus hijos tenemos el deber de honrarlos, y lo que es más, elogiarlos antes que los demás. Con Cervantes no íbamos a ninguna parte; el folleto se consideraría seguramente un plagio, aún sin serlo; una serie de lugares comunes. Una biografía nueva de un tarraconense ilustre sería recibida como una noticia nueva é interesante. Fuera, nos acreditaríamos de discretos; dentro, fomentaríamos el amor a la ciudad natal.

«Por todas partes salíamos ganando...»

Aquesta linia de conducta tant y tant digna, enlairada y patriòtica, tal com van las cosas en aquella casa, de segur no haurá sigut tinguda en compte per l'«Ateneo Tarraconense», y al tractar del centenari del Quijote no s'haurá pensat en fer alguna cosa de profit pera la cultura local. Segurament tornarem a aquellos buenos tiempos del folleto, y a solemnitats con las que no se iba a ninguna parte, y lo que es aquesta vegada no podré atitllarsens de parcials; reproduim sols paraulas d'un escriptor eminent ben coneixedor de Tarragona, sa patria y quina autoritat está reconeguda per tothom.

Tarragona 15 Abril 1905.

Nota de la Redacció. Ab posterioritat a haver rebut aquest article, temim coneixement del programa de la funció que l'Ateneu dedica a Cervantes. Las paraulas de nostre insigne compatriota Yxart s'han perdut en lo buit. La festa será veraderament digna dels ditxosos temps del folleto, estará inspirada en l'esperit castellá, anti-tarragoni, que ha invadit aquella casa. Podrán aprofitarse los bustos, los retratos de las rinconeras y rincones si'n queda algún d'aquella época... y tal vegada lluirán lo garbo en honor de Cervantes molts que no han llegit may lo Quijote y que si l'han llegit no l'han entès.

Defensat la propietat

Los censos d'En Requena

Lo Sr. Requena, després de publicar una sèrie d'articles a El Eco de la Fusión de Tortosa, s'ha retirat de la palestra tot just s'ha convenut de que no havia d'esperar sentado que Lo CAMP li demostrés que són nul las transmissions dels censos tal com se li han otorgat. Res hi tenim que dir, perquè cada hū es amo de fer lo que vulgui; però si que'ns extranya, y així ho hem de consignar, que després de fer tantas babarotas, repetint infinitat de voltas que estava disposat a contèndir en todos los terrenos, nos surti ab lo ciri trencat de que no vol discutir ni sisquera llegir nostres articles, perquè hem tingut la poca hidalguia de no volguer acudir a la premsa professional y li hem retret que ell no podia honrarse ab aquest títol.

No haviam quedat en que no's necessitava ser advocat pera interpretar y discutir las lleys, que eran, segons en Requena, la traducción en artículos de lo que el sentido común dice? No s'envaneix lo Sr. Requena de ser hijo del siglo y amante de la luz y del progreso? Donchs, lo natural fóra que no li importés la classe de periòdic en que's discuteix, perquè un aimant de la llum y del progrés ha de rebutjar per força la distinció de classes... socials y periodísticas.

En fi; lo Sr. Requena qui no esperá, segurament per sobre d'hidalguia, que nosaltres acabéssim la feyna pera contestarnos, s'excusa avuy de ferse càrrec dels nostres rahonaments y ni's vol llegir. Nos es igual. Com no agafarem la ploma per atenció al Sr. Requena a qui no coneixem ni de vista, seguirem la nostra campanya ab lo mateix interès, tenint ben present allò de a enemigo que huye... bon vent y barca nova.

Volliam esbrinar avuy si un Registrador de la Propietat pot expedir certificaciones respecte de fincas inscritas sense expressar qui sia'l propietari, y, si estant las esmentadas fincas trasladas als llibres moderns, las certificaciones han de fer cas omís d'aquests y referirse solzament als llibres antics (1); però hem considerat que aquesta qüestió será mellor que la ventilém devant de l'autoritat competent. Concretèmnos, donchs, per ara, a las objeccions que's formulan en los artículos d'En Requena, pera lo qual segons lo nostre sistema, anirém copiant y discutint paragraf per paragraf, y si'n vé a tom ja'n parlarem de las ditxosas certificaciones.

En Requena, després de dirnos que al Registrador una gran part dels noms dels propietaris ya no existen, por fallecimiento ó por traslación de dominio no inscrito, cosa que no és certa perquè podem afirmar y afirmem sense por de que ningú'ns contradiga que són molts pochos los que's troban en aquest cas, afegeix:

(1) Tinguis ben present lo que feyam observar en l'anterior article, això és, que las certificaciones a que's referim, s'expediren abans de que prengües possessió l'actual digníssim Registrador de la Propietat.

«Como se ve, no nos duelen prendas y como estas explicaciones no son del caso, vamos con la parte legal. El artículo 5.º de referencia exige la notificación que ha de hacer la Hacienda al censatario en el domicilio, cuando sea conocido. ¿De quién? De la Hacienda, que es la que ha de notificar. ¿Conocía la Hacienda los domicilios? No, luego tenía que notificar por el Boletín. Esto es claro como el agua. Si en un Juzgado se presenta una demanda contra N. N. de ignorado domicilio, ¿se dedicará el Juez a averiguarlo? De ningún modo. Cumplirá con el artículo 269 de la Ley de Enjuiciamiento civil y en paz. Esto es axiomático. Luego la Hacienda ha cumplido su deber...»

Examinem aquestes afirmacions ab tot lo cuidadot.

L'article 5.º del R. D. de 5 de Juny de 1886 a que's refereix En Requena no sols exigeix la notificació al censatari en son domicili, quan sia conegut, sino que expressa ademés, com ja hem vist y fet remarcar diferents vegadas, que cuando sea desconocido el dueño, lo plasso pera usar del retracte's contarà desde que's publiqui en lo Boletín Oficial la resolució administrativa acordant la transmissió del cens. De manera que no's tracta aquí de si's domicilios eran o no coneguts; de primer s'ha de veure si eran coneguts o desconeguts los propietarios. Això sí que és clar com l'aigua. ¿Y com podria atribuirselhi una o altra condició als propietarios no especificándose en el expediente quienes sean éstos?

En Requena s'ha guardat molt bé de dir que'ls propietarios fossin desconeguts, y l'Hisenda, com és natural tampoch s'ha atrevit a afirmarho. Per lo tant, com poden ser ignorants o coneguts los domicilios d'uns propietarios qual nom no apareix en lloch, y que no figuran, devinthi constar, en las certificaciones del Registro de la Propietat? Y quin valor tenen unas notificaciones fetas desde'l Boletín als propietarios, com a desconeguts, si després resulta y s'acredita que són y han de ser perfectament coneguts de l'Hisenda no sols éls sino llurs domicilios? Surtiran cap efecte aitals notificaciones si's hi falta'l requisit essencial exigít pera realitzarlas, això és, expressar concretament la condició de desconeguts que s'atribueix als propietarios?

Però en Requena no s'atemeix per aquesta caiguda y passantse de llest, o, més ben dit, fentse'l profesional, nos posa l'exemple d'una demanda contra N. N. de ignorado domicilio y'ns cita l'art. 269 de la Lley d'enjuiciamiento civil. Veyám lo que diu aquesta disposició:

«Art. 269. Cuando no conste el domicilio de la persona que deba ser notificada, ó por haber mudado de habitación se ignore su paradero se consignará por diligencia, y el Juez mandará que se haga la notificación, fijando la cédula en el sitio público de costumbre, é insertándola en el Diario de Avisos, donde lo hubiere, y si no, en el Boletín oficial de la provincia.»

Donchs nos trobem ab lo mateix, exactament lo mateix: que no's tracta d'una persona desconeguda sino d'una persona perfectament coneguda qual domicili s'ignora, y al qui no'n tinga prou ab la senzilla lectura de l'article, li citarem la Sentencia del Tribunal Suprém de 8 d'abril de 1885, un de quals considerandos declara:

«...Que cuando se desconoce la persona que deba ser citada por edicto, es inaplicable el artículo 269, porque taxativamente dispone que se verifique tal citación, no cuando sea desconocida la persona, sino cuando no conste el domicilio de aquella a quien deba notificarse, ó cuando se ignore su paradero por haber mudado de habitación.»

Per això precisament quan se segueix un judici contra una persona com d'ignorat domicili y després resulti y's probi que no podia aplicarseli aquella condició, serán nul las notificaciones que se li hagin fet mitjant lo Boletín oficial, y es per això també que sostenim que no poden sortir efectes de cap classe las notificaciones fetas per l'Hisenda als propietarios en la qüestió dels censos si's proba que ben lluny d'ésser desconeguts l'Administració'ls coneixia y tenia noticia de llurs domicilios.

Però no insistim ja més sobre aquest punt y aném a l'últim argument aduit per en Requena contra las nostras afirmacions. Es l'argument Aquiles, la bomba final, com si diguéssim, del seu rahonament: hi bota foch, explota... y's queda dormint tan tranquil. Vegin:

«Termina el articulista afirmando que es fácil obtener la nulidad de la transmisión por la forma en que se han hecho las notificaciones. Sin duda he debido tener pocos asuntos con la administración, cuando afirma tal cosa.

En efecto; el artículo 8.º del Real decreto de 10 de Julio de 1865 dice: «El Estado no anulará las ventas (y por tanto las transmisiones) por faltas ó perjuicios causados por los agentes de la Adminis-

tración, é independientes de la voluntad de los compradores; lo cual está confirmado por los Reales decretos, Sentencias de 8 Enero de 1887 y 10 de Junio de 1881 y por sentencia del Tribunal Contencioso de 10 de Febrero de 1891.

Nuestras solicitudes de transmisión dicen que se nos conceda, previas las formalidades legales; y cuales sean estas, ha de apreciarlo la Administración. De manera que el defecto tal o cual, caso de que existiera, nos tendría sin cuidado y en modo alguno anularia la transmisión. De modo que si el articulista no encuentra otro argumento, lo que toca por ese, las transmisiones no se anulan y dormimos tranquilos.»

Podriam distingir aquí entre faltas causadas pels agents de l'Administració, independents de la voluntat dels compradors, y faltas causadas per la sola y única voluntat d'aquests, pera deduir que en lo darrer cas l'Estat deü anular las vendas o transmisiones; però tal volta se'ns diria que això es una sutilesa, un medi pera sortir del pas. Val més discutir la qüestió tal com En Requena la planteja, es a dir, partint del supòsit de que las faltas ó perjudicis per la forma en que s'han fet las notificaciones, depenen dels agents de l'Administració y són independents de la voluntat del comprador, en aquest cas concret, lo Sr. Requena.

Quin significat y alcans té l'article 8.º del Real decreto de 10 de Julio de 1865 que se'ns cita? La Sala de lo Contencioso-Administratiu del Tribunal Suprém, nos ho diu ben clar al consignar en la Sentencia de 15-18 de Juny de 1904; pera no buscarne de més antigas, lo següent:

«...El artículo 8.º del Real decreto de 10 de Julio de 1865, al decir que el Estado no anulará las ventas que realice por faltas ó perjuicios causados por los Agentes de la Administración é independientes de la voluntad de los compradores, no se opone a la nulidad de las ventas, porque es un principio sancionado por la jurisprudencia contencioso administrativa que LAS FALTAS A QUE LA MENCIONADA DISPOSICIÓN SE REFIERE, NO PUEDEN SER LAS GRAVES É INDUCTIVAS DE NULIDAD.»

Se vol falta més grave é inductiva de nulidad que burlar y impossibilitar lo dret de retracte pera la redenció de censos qual transmissió hagi sigut solicitada per un tercer, retracte regonegut y sancionat a favor del censatari en legitimo respeto al sagrado derecho de propiedad y a la debida preferencia a su liberación y consolidación del dominio? Hi pot haver res més grave é inductivo de nulidad que lo que s'ha fet en aquesta qüestió dels censos, burlantse del sentit comú y de la lletra y esperit de la lley, especialment de lo consignat en los artículos 5.º y 7.º del R. D. de 5 de Juny de 1886?

Pot En Requena dormir tranquil, no ho duptem quan éll ab tant d'aplóm ho afirma; però, ningú'ns treurá dei cap que és possible tinga un mal despertar per poch que s'afanyin los directament interessats, los qui no deuen permetre de cap manera que's desconexin llurs drets y han d'apurar tots los medis fins a conseguir que se'ls fassi justicia. Seguirem.

LO CRIM DE SAINT-CLOUD

Era a la fira de Saint-Cloud.

«...tenció!...—bramava l'home de las forsas, una mena de bruto que's gronxava poch a poch com aburrit de la seva forsa,—l'exercici que segueix está recomanat especialment als aficionats... es una admiració... la hermosa sèrie de dislocacions, exercici de ronyons, perfeccionat per la jove y graciosa Juna, d'onze anys, anomenada l'Infanta de las Pampas!... y que'ns ha valgut las felicitacions de sa Magestat l'emperatriu Victoria, reyna d'Inglaterra y moltas Indias!»

Al mateix temps tirava enlayre a la petita. Aquesta feya un salt mortal y ell l'pagava pels peus. Jo tenia a la meva dreta a un seyyor vellet d'una xexantena d'anys, que mirava ab molta atenció per demunt de l'espatlla d'un soldat d'infanteria. Lo saltimbanquis deixá la criatura a terra y allargantli sos llavis. «Vaja, menuda, una carícia al papá!» Ella feu un giravol y ab una veu cascada, que no era ni del seu sexe ni de la seva edat, contestá: «Au, ves! no m'embrutis!»

Lo públich esclatá en riallas. Però no gayre temps, perquè l'home de las forsas caygué com un sach, ab los brassos oberts, y en lo seu lloch, dret en mitj del rotllo hi aparegué un seyyor vellet molt pàlit, petrificat, ab los ulls molt oberts, que tenia a la mà un sabre-bayoneta del que rajavan algunas gotas de sang. Duya guants de seda negra. Era'l meu vehí.

Ab una rapidés espantosa havia arrencat de la veyna l'arma del soldat, havia saltat com un jove y ferit

a l'home de las forsas en mitj del pit, cargolantse. Vint personas se precipitaren sobre l'assessat, que's deixá desarmar. La policia corregué totesab perill de sa propia vida, perquè la crim, desde l'endemá feu un soroll immens y se'n parlá en tots los diaris. L'acusat era un personatge ric, ben nascut, molt respectable, lo comte de Sant Michel. En lo curs del sumari, s'havia negat sistemáticamente a revelar los móvils del crim, dominat per una ombrivola y perpetua melangia, reservantse, deya, lo defensarse ell mateix devant del tribunal.

Lo dia de la vista, la sala de l'Abdiencia estava plena d'una gentada impacient. Lo seyyor de Saint-Michel arribá a la fi, y després de las nombrosas declaraciones; dels testimonis, quan se li doná la paraula, s'acontenat ab dir, devant del Jurat, per tota defensa, poch més o menys lo que segueix:

—Jo tenia una filla única, la meva sola passió en aquest món. Socí viudo desde'l seu naixement, perquè aquest va costar la vida de la seva mare. Aquesta noya me sigué robada per uns saltimbanquis... fa divuit anys, y malgrat las llargas y activas gestions fetas, me va ésser impossible trobar lo seu rastre. No'm vaig donar per ventut. Casi'tota la meva fortuna va ser gastada cercant aquella felicitat desapareguda. Anaren passant los anys; no poden imaginarse ab quina rapidés més dolorosa pera mi, per qui cada hora, cada minut m'allunyava del fill, enllloch de acostarinhí, y sentia que'l temps, com un tascó, s'enfonzava entre'ma filla y jo, fent, inmensas, infranquejables las distancias que ja'ns separavan. Vingué un dia que vaig portar d'el de la criatura y vaig enterrarla dins de la meva ánima. A partir d'aquell instant, sigué pera mi tan manifestament morta, com si jo mateix hagües soterrat lo seu cadavre, y fins, havent tingut lo valor d'anarme resignant poch a poch a n'aquest sacrifici, demanava a Deu que tingües compassió dels meus sofriments y que no posés en lo meu camí a n'aquella que m'havia vist forsat a renunciar.

Tot era acabar; ja no tenia filla, ningú. Per segona vegada era viudo y orfe.

A n'aquest punt, comensá, seyyors, l'estranya malaltia que s'apoderá de mi, que'm possehi per complet y que per una lenta y insensible progressió, pas a pas, m'ha conduít fatalment al crim, a n'aquest banch d'infamia, ahont may m'hauria imaginat assèurem. He dit malaltia; més aviat hauria degut dir mania. En efecte, desde'l dia en que vaig abandonar tota esperansa de trobar a la meva filla, fermament decidit a no arriscarme en cap tentativa per aquest objecte; desde aquell mateix dia en que vaig volguer ocupar-me més d'ella, perquè era morta; desde aquell dia, donchs, vaig veurem perseguit, dominat; impulsat per una forsa misteriosa a recorrer ab preferència tots los paratges ahont era possible que s'hi trobés, si alguna vegada'm venia l'idea de tornar a emprendre novas pesquisas, y allavors vaig portar una vida errant, desarréglada, vagamonda com la dels gitanoes que m'havian robat lo meu tresor. Me coneixian per totas las carreteras. Recorria la Fransa de l'un cap a l'altre, en totas direcció. No hi havia una festa, ni una fira, fos ahont fos, que no'm vegés obligat a concórrhi. Normandia, Bretanya, Auvernia, l'Mitjdia, l'Nort, de Ruan a Bellcaire, de Bayona a Lilla, he sigut per tot arreu. No deixava cap festa major, cap barraca de saltimbanquis. Y saben per qué? Per veure totas las criaturas que treballavan en aquestos espectacles a l'aire lliure... Noyas o noys m'atreyan ab lo mateix interès. M'havia convertit en l'home de las firas, lo pare de tots los petits pallassos... Era per cada un d'ells en particular y per tots en general, un tresor de tendresa. Jo haureria volgut abressarlos; los aplaudiria, los hi tirava monedas de plata... me los hi tirava monedas de plata... y recordavan l'altra... la meva... y pensava: «Ha sigut com elis!» Y a n'aquest pensament experimentava com una vaga sorpresa. Però ni una ombra de tristesa.

Però ben aviat al costat d'aquell sentiment efectuos y molt dolc me nasqué un altre, exigent y terrible en lo me cor: la gelosia. Quan veya a aquellas pobras esgrugueñidas, assagudas a la porta de las sevas barracas y estrenyent a las criaturas entre los seus brassos, m'agafavan ganas de bastonejar a aquellas donas. «Las paraulas: pare... y mare... vos savan l'odi en los meus ulls. Vaig arribar a reflexionar fredament sobre

la meva desgracia y fins a excusar als desconeguts que m'havien pres la meua filla: "Potser era gent que no tenia fills. Deu meu! Y'm sentia capás de fer altre tant. "Aquesta gelosia anà creixent en mí y havia arribat al paroxisme del seu furor lo dia en que vaig cometre'l crim de que se m'acusa. A Saint-Cloud m'havia acostat inconscientment a un home que feya exercicis de força en mitj d'un rotlle de gent. Una noyeta de nou o deu anys feya ls seus treballs baix la direcció d'aquell home. La vaig trobar bufona; me semblava que a la seva edat la meua petita devia tenir los mateixos cabells, los mateixos ulls, la mateixa figura delicada. L'ullisú sigué tan intensa que m'vaig imaginar que era realment ella. En lo més íntim del meu ser reconeixia l'erro de la meua imaginació, però esforçosme en entretenir-la y allargarla. "Vaig extreirme, una emoció inexpressable s'apoderá totseguit de mí. Anava a dirigirme cap a n'ella, ab los brassos oberts, quan l'home la cridá demanantli un petó; ella obrí la boca y dels seus llavis... no sortí un desvergonyiment... Vaig tenir la visió clara de la meua filla deshonrada, envilita per aquell miserable. Ell reya... la gent també... tots contra meu!... La sang me pujá al cap. A la meua dreta hi tenia un militar... la meua mà per sí mateixa empunyá l'arma... y fins l'endemá no'm vaig donar compte de que havia matat. Velsiaquí'l meu crim. "He assassinat a un ignoscent, a qui no conèxia y que no m'havia fet res. Per què? perquè durant cinch minuts ha sigut lo lladre de la meua filla! Jo no sé si alguns de vostès me condemnaràn; estich dispost a tot, però m'encomo a la compassió dels que tenen fills." Lo jurat, per sort, aquesta vegada molt ben format, després de cinch minuts de deliberació, doná veredict d'inculpabilitat. Desde allavors, lo comte de Saint-Michel viu tancat a casa seva y no'n surt may. Te por de tornar a comensar.

HENRICH LAVEDAN.

COMENTARIS

No valia la pena que Mr. Huntingdon negués ara haver celebrat interviews ab nosaltres perquè de nostres escrits se desprèn clarament que ni'l coneixem ni'ns ha picat may la curiositat de sapiguer qui és. Respecte al llenguatge ligero, es alò de que cada hù té'l seu sistema de matar passas; puig ja en seriò, ja en broma, dihem sempre lo que'ns proposèm dir. Altrament aixís com La Cruz ha inventat un Mr. Huntingdon, nosaltres ab lo mateix dret podèm inventar la germana, la sogra y fins lo gos de l'inglés. Tot costés tan poch com això.

Y ara parlem en seriò. La Cruz—deixemnos d'inglesos—se queixa de que la deixan sola, que ningú apoya la seva companya y que l'indiferència de la massa neutra li fa temer que res de profit se pugui fer a favor de Tarragona. Com forem aludits directament, devem manifestar a nostre apreciat confrare, que lo que li passa no, es nou ni molt menys. Nosaltres havèm fet moltes campanyas; algunes ab violencia mes per necessitats de la lluyta que per temperament, y casi sempre nos havèm vist sols. Per això no'ns desagrada que altres companyes emprenguin campanyas; puig ja es hora que la feyna's reparteixi y no siguem nosaltres los únics que baixem sempre a la palestra. Però cal tindrè en compte una cosa, y es que ls periòdichs, podent molt consegüeixen poch; si quan arriba'l moment decisiu los que podèren ferho, s'espantan y apoyan als que falsifican la marca de la religión, el orden y la moralidad com succèhi temps enera, malogrando altres iniciatives més lloables. Fer per un cantó y desfer per l'altre... val més no molestar, ni gastar energias inútilment.

JOCS FLORALS D'HOSTALRICH

Any II Convocatoria

L'Illustre Ajuntament d'Hostalrich aimador de l'espandiment de las lletres catalanas, convoca als poetas y prosaires de nostra terra, pera que contribuèixin a l'espandiment dels Jochs Florals que, per segona volta tindran lloch en dita vila la dia 2 del proper Juliol. S'adjudicaràn als que no sian guanyadors a judici del Jurat, los se-

güents premis, ademés dels corresponents accessits:

I. Una flor natural, ofrena de l'Iltre. Ajuntament d'Hostalrich, a l'autor de la mellor poesia qual assumptó's deixa al lliure arbitri del poeta. Lo qui obtingui aqueix premi deurá ferne present a la dama de sa elecció, la qual, proclamada Reina de la Festa, entregará ls demés premis als qui ne sian guanyadors.

II. Un objecte d'art, premi de l'Iltre. Ajuntament d'Hostalrich, a l'autor de la mellor poesia històrica o patriòtica.

III. Un objecte d'art, ofrena de l'Excm. Sr. Baró de Quadras, a l'autor de la mellor poesia de tema lliure.

IV. Un exemplar de luxo de «La Familia dels Garrigas», ofrena de l'autor en J. Pin y Soler, a l'autor del mellor quadret en prosa.

V. Un objecte d'art, premi ofert pel mantenedor En D. Pou y Lladó, a l'autor del treball en prosa que ab la més correcta forma continga més notícias sobre l'Historia d'Hostalrich.

VI. Un objecte d'art, premi ofert per En Antoni Pujol a l'autor de la mellor poesia de tema lliure.

VII. Un objecte d'art, ofrena de En Joaquim Falgueras, a l'autor de la mellor plegaria en vers dirigida a Nostra Senyora del Socors.

VIII. Un exemplar del llibre «Sónets d'uns y altres» luxosament enquadernat, d'En J. Pin y Soler, premi ofert pel Jurat calificador dels Jochs Florals d'Hostalrich de 1904, a l'autor del mellor aplèch de sònets.

IX. Un objecte d'art, ofrena del «Somaten d'Hostalrich», a la mellor poesia que celebri algun fet gloriós del Somaten catalá.

X. Un objecte d'art, premi ofert per la Sucursal de la Cambra Agrícola de l'Empordá a Hostalrich, al mellor treball en prosa sobre ls beneficis de l'Agricultura.

Tots los treballs haurán d'esser inèdits y escrits en catalá, devenit ésser remesos al senyor Mantenedor En D. Pou y Lladó, Major, núm. 55, Hostalrich, abans del dia 15 de Juny, acompanyats d'un plech clós que contingui'l nom de l'autor y porti en lo sobre escrit lo títol y lema de la composició. Los plechs que continguin los noms dels autors no premiats seràn cremats en l'acte de la Festa. Componen lo Jurat calificador los senyors En Miquel Laporta, President; En Arnau Martínez Serriá, En Jaume Puigfermanal y Colomer, En Domingo Pou y Lladó, En Joseph Pujol y Brull, En Oriol Martorell, Vocals, y en Joan Mercader y Vives, Secretari.

Fou escrita y firmada la present convocatoria'l dia 2 de Matg de 1905 a la vila d'Hostalrich.—Per l'Illustre Ajuntament d'Hostalrich: Lo Batlle, Domingo Falgueras.

NOVAS

L'Exm. y lhm. Dr. D. Tomás Costa y Fornaguera, nostre Arquebisbe, ha dirigit als vehins de Tarragona la següent allocució:

«Quando os preparábais a dar una prueba de religiosidad haciendo una procesion pública de rogativas para impetrar el beneficio de la lluvia, Dios os ha concedido esa gracia por que supirábais. Siguendo antiguas y laudables costumbres, se venian celebrando todos los dias rogativas ante la imagen de la Santisima Virgen de Misericordia que habia sido trasladada al altar mayor de nuestra Santa Iglesia Metropolitana y primada. Pero, a causa de la pertinaz sequia, el gremio de labradores habia acudido al Excmo. Ayuntamiento para sacar en procesion la imagen del Santo Cristo de la Pma. Sangre. Los preparativos para que tuviera lugar dicha procesion, secundada por el bando publicado por el Excmo. Sr. Alcalde, prometia ser concurredida y devota. El gremio de Labradores y la Congregacion de la Pma. Sangre desplegaban activo celo, al cual respondian las demás asociaciones religiosas y los ciudadanos de esta capital. Mas, las súplicas que venian elevándose a la Stma. Virgen de la Misericordia y las que nos proponiamos elevar a Su Divino Hijo, nos han traído la suspirada lluvia. Justo es que tributemos rendidas gracias al Cielo. Estos votos nos han sido manifestados por el señor alcalde y por los mismos elementos que promovian la procesion, pidiendonos que la rogativa pública se convirtiera en accion de gracias.

En su consecuencia, de acuerdo con la Comisión del Excelentísimo Cabildo, nombrada al efecto, hemos acordado que el domingo próximo, fiesta de la patrona de Cataluña, la Virgen de Montserrat, en nuestra Santa Iglesia se celebren funciones de accion de gracias en la Misa con sermón, Te-Deum y procesion al final para volver la imagen de la Virgen de Misericordia a su altar.

Todos os hallábais dispuestos para la procesion de rogativas, y lo debéis estar ahora para dar gracias por el beneficio recibido. Teniamos escrita una allocució...

Del valent setmanari catalanista Jovenut, hem rebut enquadernada la novela del conegut escriptor En Victor Catalá, que repartia en quaderns setmanals als seus llegidors, l'esmentat periòdich. Al remeiar l'envio d'aquest exemplar, prometem parlarne en la secció corresponent en un de nostres pròxims números. Hem rebut lo cartell anunciador del IV concurs literari, segona festa dels Jochs Florals que l'Associació Regionalista «L'Escut Emporitá» de La Bisbal convoca pera la poètica festa que tindrà lloch lo 16 d'Agost vinent. A més dels tres premis ordinaris de costum, n'hi ha també un bon nombre d'extraordinaris, ofertes de distingidas personalitats, sentint moltíssim de que per falta d'espai no poguem publicar avuy lo cartell-convocatoria. Totas las composicions deurán de dirigirse al senyor Secretari de l'Associació «L'Escut Emporitá» abans del dia 15 de Juny. Forman lo Jurat calificador D. Ignaci Iglesias, President; D. E. Guanyabens, D. Joseph M.ª Pons y Pagès, D. Pompeu Creuhet, Vocals; D. Enrich Paz y Marcallo, Secretari.

D. Joseph Viejobueno, metje militar, ha regressat de sa excursió a Lleyda per haver obtingut a sa instancia'l reemplaç y d'aquesta manera seguir dedicantse, ab més amplitut, a l'exercis de sa carrera. Nos felicitem de poguer comptar en aquesta ciutat ab un metje quin mèrit es tan reconegut y al mateix temps seguir tenint a tan bon amic en nostra companyia.

De nostre distingit amic particular D. Agustí Martínez Cervero, representant en aquesta provincia de la «Compañía Arrendataria de Tabacos», hem rebut un exemplar del discurs pronunciat pel Director Gerent de l'esmentada companyia don Eleuteri Delgado y Martín, en la Junta general d'accionistas celebrada lo dia 2 d'Abril lo corrent any. Agraím de veras l'envío.

Demá, primer diumenge de Maig, celebra Barcelona la poètica festa dels Jochs Florals, gloriosa institució que tant ha fet pel renaixement de las lletres patrias.

Segons los informes de la premsa, ha sigut aquest any guanyador de la Flor natural, lo poeta mallorquí D. Joan Alcover per sa inspirada poesia La serra, haventse concedit un accésit a la Flor, al Sr. Alomar y un altre al Sr. Carner.

De l'Englandina n'ha sigut guanyador lo Sr. Bori y Fontestá, per sa composició La nil a Montgrony.

La Viola d'or y argent s'ha concedit a D. Artur Masriera y Colomer. Per haver obtingut en l'any 1881, la Flor natural y'l 1883 la Viola, será enguany proclamat Mestre en Gay Saber lo Sr. Masriera.

Tip. DE FRANCESC SUGRANES, COMTE DE RIUS, 9

ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe d'erupcions de la pell, florrons, supuracions, dermatossis, antrax, vespès, etc.

ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe d'erupcions de la pell, florrons, supuracions, dermatossis, antrax, vespès, etc.

DE VENDA en tolas las bonas Farmacias Depòsit general: Farmacia ESBERT Unió, 22.—Tarragona

J. Caballé y Goyeneche

Plaza de Prim, 9 CORREDOR REAL DE COMERS

Gambis diaris del Crédit Lyonnais Negociació de paper nacional y extranger. Ordes de Borsa pera compra y venda de tots los valors cotisables. Instruccions y informes pera sollicitar l'inclusió en las llistas de crèdit y l'admissió de comptes de crèdit o descomptes.

VINS NATURALS SENSE AIGUAR

Olis d'Oliva sense mesclas DE Román Salesas

culliter a Vilaseca de Solcina, venuts per son compte en son depòsit pera aquesta capital, ahont se reben també avisos per repartirlos a domicili.

Armañá, 6.

Cansat de probar específichs sense cap resultat, l'únich que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

LINIA DE VAPORS SERRA PERA LIVERPOOL

Lo dia 10 de Maig sortirà d'aquest port lo vapor Tordera. Admet càrrega y'l despatxa son agent don Modest Fénech.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Passages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Surtirà d'aquest port lo dia 11 de Maig lo vapor Cabo Quejo, son capitá D. Pere Beascoechea, admetent càrrega y passatgers pera ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Servizio Italo-Spagnuolo

Línia regular de grans y rápids vapors entre l'Espanya, Fransa, Italia Portugal, Alger y Marroch

Sortidas fixes y semanalas del port de Tarragona pera Nissa, San Remo, Porto Maurizio, Oneglia y Génova.

Sortidas quinzenals y directas pera Mgors lla, Alger, Lisboa, Oporto, Setubal, Lada-Fharo, Ohão, Portimao y Villarreal.

Servey directa sense trasbord pera Melilla, Tánger, Mogador, Mazagán, Casablanca y Safi.

S'admet carga pera tots los ports l mói, ee ab coneixement directa y trasbord Genova, o Lisboa.

S'admeten també passatgers de 1.ª y 3.ª classe.

Vapors de la Companyia: Ansonia, Helvetia, Hispania y Alemania Pera informes: Sra. Vda. de Terré Astó, Rebollado, 17.

ESTUDI

de prácticas mercantils baix la direcció de D. Bartomeu Lartigau

Interventor del Banc d'Espanya a n'aquesta plassa

Preparació complerta pera l'ingrés en l'esmentat Establiment.

Classes especials pera l'ensenyansa de la teneduria de llibres, cálculs mercantils, correspondencia comercial, reforma de la lletra inglesa, rodona y grega.

R. St. Carles, 20, 2.ª, esquerra

Se constentan las consultas relativas a l'establiment de comptabilitats especials, balanos y liquidacions de comerciantis, societatis, testamentarias, etc., etc.

Joan J. Domènech Solé

PROCURADOR

SUCCESSOR DE D. VICENS MATEU

RAMBLA DE CASTELAR, 26, 2.ª

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastillas calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués. VI d'ostras del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs. Sucre vermifrucho del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febras. Denticina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'evitan totas sas malaltias.

Pera tanyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

GIOL

—Convalecencias.—Ovi Lecitina

CARITAT

La «Compañía Marítima Comercial» de Barcelona, a la que perteneixia'l vapor Ignacio Roca, que's suposa naufragat, ha enviat al seu Agent en aquesta plassa una circular recomanantli en gran manera obrir una suscripció pera socorrer a las desgraciadas familias dels naufruchs, la major part de las quals se troban en la més espantosa miseria.

Com la generalitat dels tripulants de l'indicat barco eran d'aquesta regió, esperèm dels sentiments caritatius dels nostres conciutadans que, cada hù pels seus medis, contribuirán a que's puguin cubrir las necessitats més precises de las desgraciadas familias, que després de la pérdida dels sers més estimats, veuen entrar per las portas de llurs casas la més terrible miseria.

A l'efecte, desde avuy queda oberta una suscripció pública en lo despatx de l'Agent de l'indicada Companyia en aquesta plassa, D. Matías Mallol Bosch, carrer de Mar, 1, baixos.

La llista de suscripció's publicarà en tots los diaris locals.

S'ha aplassat pera'l vinent diumenge dia 14, la conferencia política que'l President de l'Unió Catalanista Dr. Martí y Juliá, donará en lo Centre Nacionalista Catalá d'aquesta.

La Tralla, anuncia un extraordinari pera la setmana que vé, dedicat a conmemorar l'Independencia cubana, quin número promet ésser molt interessant.

Lo metje En Lluís Soler ha trasladat son domicili y consultori de la Plassa de Prim, 4, al carrer d'Apodaca, 12, primer.

—Neurastenias.—Neurastógeno

Sugranes.

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y totas las enfermetats de l'aparell respiratori perque modifiquen las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un dia l'opresió del pit y la fatiga. Poden espendir sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

Farmacia del Centre de MANEL FONT, Rambla de Sant Joan, 57, Tarragona.—Teléfon 48

Neurastenias

clorosis, debilitat general, anemia

se curan radicalment ab l'us del
NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES
EN TOTAS LAS FARMACIAS

TALLERS
d'Arts sumptuarias
DE
FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA
Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias.
Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mellor y més agradable
Única que conté 180 per 100 d'oli de feije de bacallá y glicerofats y hipofosfats de calç y desosa.
Aprobada y recomenada pels Colegis de Metjes y Farmacéutichs de Barcelona, mitjant l'análisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtichs de Farmacia de Madrid y Codina Langlin, de Barcelona.
És aliment concentrat, medicament tònic, estipulant del desenrotlló físich, creixen a d'ossos y surtida de las dents. Necessaria als nens, embrassadas, vells y personas débils; pera las enfermetats consuntivas, convalescencia, diabetes, tos, catarros, tísiss, escrófulas, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la llet y la vitalitat.

DE VENDA
Farmacias y magatzems de drogas:
A Tarragona, Major, 14

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS
organo-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.
Despüllas, tercerilla, etc., grans lle-gums, etc.

COMISIONS Y REPRESENTACIONES
QUINTANA Y TOBRES
Carrer de Barcelona, 4, Tarragona

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA

Redaccio y Administració: Mendez Nuñez, 6
Tarragona, trimestre, 1'50 pta.
Fora, 2'00 »
Extranjer, 2'00 »
Número d'avuy, 0'25 »

Anuncis a prems reduits

Joan Ruiz y Porta
Procurador

Mendez Nuñez, 16, 2. - TARRAGONA

CENTRE DE SUSCRIPCIONS

SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existència a Tarragona, en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obras de Literatura, Glencia y Arts de las principals casas editorials d'Espanya, ja sia per quaderns setmanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de L'Avenç y a la Ilustració Catalana.
Ilustracion Artistica, Album Salon, Ilustracion Española y Americana, La Moda Elegante Ilustrada, Salon de la Moda, La Última Moda.

y a tota classe de Ilustracions, Periódichs y Revistas francesas, inglesas y alemanas.

LA BATERÍA

DE
JOAN ESTIL-LES

Tarragona.—39, Rambla St. Joan, 39.—Tarragona

Se serveix cervesa **MORITZ** y refrescos espumosos. Gran existència de vins y licors de totas classes, oli pur d'oliva.

Preus econòmichs Se serveix a domicili

Farmacia Plana **Drogueria Plana**

al costat de l'antiga **Antiga casa Figueras**

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisépticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

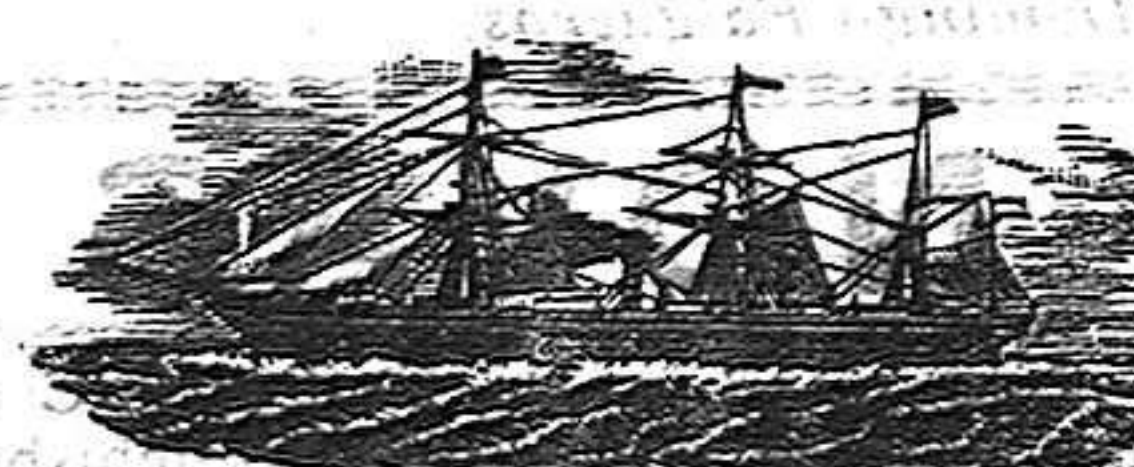
EXCELSER

En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo que resisteix tota proba al devall d'un canaló.
Además, també té uns vanos ab pintats tan rebons, que ni Rafel ni Murillo

los podriaa fer melló, apropiat per regalos; causan gran admiració.
Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totas menas que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

ONTI HECITINZA GIOI
Lo mellor reconstituyent era combatre ab exit totas las malalties nerviosas. **DE LA VINDA**
en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, BARCELONA

Serveys de la Companyia Transatlántica

Línia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Maig sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Reina M. Cristina**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions peral litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.
Línia de Nova York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Maig sortirà de Barcelona'l 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor **Buenos Aires**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.
Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Maig sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Montevideo**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabaniilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina per ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacific, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació peral litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Coro, Carupano, y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y para Trinitat, ab trasbord a Curaçao.
Línia de Filipinas.—Lo dia 27 de Maig sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitijas lo vapor **Isla de Luzon**, directament pera Génova, Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapor y Manila, servint per trasbord los ports de la costa, Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumaira, China, Japó y Austràlia.
Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Maig sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **P. de Sadrstegui**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.
Línia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Sta. Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cádiz, Alacant y Valencia.
Línia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.
Línia de Tànger.—Sortidas de Cádiz: dijous, dimecres y divendres.
Sortidas de Tànger: dimars, dijous y dissabtes.
Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables, y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt còmod y tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servey, Rebajas a familias. Preus convencionals pera camarots de luxo. Rebajas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món, servits per línies regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.
AVIS IMPORTANT.—Rebaja en los nòlts d'exportació.—La Companyia fa rebajas de 30 per 100 en los nòlts de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la «Gaceta» del dia 22 del teix mes.
Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la collocació dels articles, qual rebaja, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.
Pera mes informes dirigitse a son agent **D. EMILI BORRÁS**.

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada a la fonderia, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botelles de 1/4 de litre al preu d'una pesseta. A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Rosa. A la menudai Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demana AIGUA NAF SERRA